

Lapsettomuuden vaikutuksia miehen elämään

Kari Kuhmonen

Petri Kukkumäki

Lauri Lappalainen

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2019

Sairaanhoitajakoulutus

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitajakoulutus
KUHMONEN KARI, KUKKUMÄKI PETRI & LAPPALAINEN LAURI
Lapsettomuuden vaikutuksia miehen elämään

Opinnäytetyö 30 sivua, joista liitteitä 6 sivua
Toukokuu 2019

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisia kokemuksia lapsettomilla miehillä on ja miten he itse ovat lapsettomuuden kokeneet. Kokemuksia kerättiin internetin kommentti- ja keskustelupalstoilta. Tavoitteena oli kuvata miesten kokemaa lapsettomuudesta johtuvaa kiusaamista ja syrjintää. Opinnäytetyössä käytettiin laadullista menetelmää. Aineisto hankittiin keskustelu- ja kommenttipalstoilta ja aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Opinnäytetyön tuloksissa nousi esille työelämässä tapahtuva syrjintä ja muiden kommentit lapsettomuudesta. Keskustelupalstojen kommenteissa ei kuitenkaan ollut havaittavissa selkeää eroa miesten ja naisten kokemuksissa näiltä osin. Lapsettomat kertoivat kokevansa painostusta lapsien tekemiseen sekä suurin kehotuksin, että epäsuorasti erinäisten johdattelevien kommenttien ja vihjeiden kautta.

Johtopäätöksinä voidaan todeta, että lapsettomuutta tarvitsi monesti jollakin tavalla perustella muille ja lapsien hankintaa pidettiin oletusarvoisena ratkaisuna, josta poikkeamista paheksuttiin. Tämä näyttäytyi työelämässä joskus lapsettomien syrjintänä ja porukasta ulos sulkemisena.

Asiasanat: syrjintä, syrjäytyminen, lapsettomuus, kokemus, mies

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care
Option of Nursing

KUHMONEN KARI, KUKKUMÄKI PETRI & LAPPALAINEN LAURI
Men's experiences of childlessness

Bachelor's thesis 30 pages, appendices 6 pages
May 2019

The aim of this study is to analyze and depict the experiences of childless men based on publicly available information. This study is done to document the type of harassment, discrimination and alienation childless men were subject to and how it affected their lives.

The study applied a qualitative method and the data used in this study were collected from public internet comment sections and discussion forums.

The study shows childless men experienced some workplace discriminations and comments from co-workers. However, public discussion forums and comment sections do not show clear distinction between the experiences men and women have. Childless men experienced pressure to procreate, either through direct comments or indirect hints.

This study concludes that being childless requires the need to continually justify to others. Procreation is thought to be the natural direction in life and exceptions are looked down upon. This sometimes appears as discrimination and exclusion from social groups.

Key words: infertility, social exclusion, discrimination, experience, men

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
	2.1 Lapsettomuus	6
	2.2 Syrjintä	7
	2.3 Kokemus.....	8
3	TARKOITUS, TAVOITE JA TEHTÄVÄT	10
4	MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT	11
	4.1 Laadullinen tutkimus	11
	4.2 Aineiston keruu	11
	4.3 Aineiston analysointi	12
5	TULOKSET	15
	5.1 Lapsettomuuden vaikutuksia miehen elämään	15
	5.1.1 Lasten hankintaan painostaminen	15
	5.1.2 Kokemukset työelämässä	16
	5.1.3 Kokemukset syrjinnästä	16
6	POHDINTA	18
	6.1 Tulosten tarkastelu.....	18
	6.2 Eettisyys ja luotettavuus.....	19
	6.3 Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusaiheet.....	21
7	LÄHTEET	23
8	LIITTEET	25
	Liite 1: Saatekirje	25
	Liite 2: Aineiston analyysi	26

1 JOHDANTO

Lapsettomuus on ollut poikkeuksellisessa nousussa viimeiset 10 vuotta ja 2017 kootun tilaston mukaan lapsettomien määrä oli vuonna 2017 korkeimmillaan kaikissa koulutusluokissa. (Tilastokeskus 2017.)

Lapsettomuus on koettu monesti niin intiimiksi ja yksityiseksi asiaksi, että siitä on voinut olla vaikeaa puhua edes omalle kumppanille. Lapsettomuus lisää masentuneisuutta, itsetuhoisuutta sekä vaikutusta parisuhteeseen erityisesti tilanteissa, joissa lapsettomuus johtuu yksinomaan toisesta osapuolesta. (Tulppala 2002.)

Opinnäytetyön aiheena oli selvittää miesten lapsettomuudesta johtuvia negatiivisia kokemuksia ja näistä kokemuksista johtuvaa syrjimistä sekä syrjäytymistä. Halusimme tämän työn lisäävän tietoa ja ymmärrystä miesten lapsettomuudesta johtuvista syrjimisestä ja syrjäytymisestä.

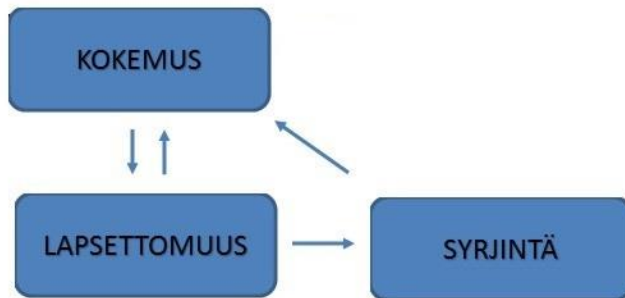
Opinnäytetyön tekijöiden mielenkiinto heräsi, koska tekijät pitivät syrjäytymistä ja syrjimistä nyky-yhteiskunnassamme ajankohtaisena ongelmana ja tekijät haluavat olla mukana tämän ongelman tutkimusprosessissa.

Opinnäytetyön toimeksiantajana oli ViVa-hanke, joka tarkoittaa viisaita valintoja. ViVa on valtakunnallinen hankeohjelma, joka tuo tutkittua tietoa ihmisten saataville oikeiden ja kauaskantoisten valintojen tekemiseen ikään, kulttuuriin tai sukupuoleen katsomatta. (Tuomi & Äimälä 2017.)

ViVa-hankkeen kiinnostus aiheeseen heräsi naisten tuodessa esille huolensa miestensä hyvinvoinnista, kuullessaan miehiinsä kohdistuvasta lapsettomuudesta johtuvasta kiusaamisesta ja syrjinnästä. ViVa-hankkeen toimeksiannon tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa siitä, kuinka miehet kokevat lapsettomuuden vaikuttavan elämäänsä. Hanke rahoitetaan STM:n terveyden edistämisen määrärahasta.

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Tässä opinnäytetyössä käsitellään lapsettomuuden vaikutuksia miehen elämään. Opinnäytetyön teoreettisiksi käsitteiksi on valittu syrjintä, lapsettomuus ja käsitteiden keskiössä on kokemus. (kuvio 1)

KUVIO 1. Teoreettiset käsitteet.

2.1 Lapsettomuus

Lapsettomuus voidaan jakaa tahalliseen sekä tahattomaan lapsettomuuteen. Tahalliseksi lapsettomuudeksi kutsutaan tilannetta, jossa päätös olla tekemättä lapsia on vapaaehtoinen. Tahallisena lapsettomuutena ei pidetä tilannetta, jossa lapsettomuus johtuu biologisesta tai lääketieteellisestä syystä. Tahallinen lapsettomuus on harkittu elämänpoliittinen päätös, jota on pohdittu tarkoin. Päätös on yksilöllinen ja edustaa omaehtoisesti riippumattomuutta. Päätös lapsettomuudesta tehdään, kun se koetaan itselle ja omalle elämälle sopivaksi. Lapsien hankkiminen koetaan vapautta rajoittavaksi tekijäksi. Useimmiten vapaaehtoisesti lapsettomat avioparit eivät puhu itsestään perheenä, vaan korostavat parisuhdetta. Vapaaehtoisesti lapsettomien pariskuntien käsitys perheestä on perinteistä perhemallia laajempi. Nykypäivänä lapsettomat pariskunnat eivät ole enää niin negatiivisesti leimattuja kuin aiemmin ja lapsettomat avioparit ovatkin nykyisin yleisempi sekä hyväksytympi perhemuoto. (Jouhkimo & Kokki 2000.)

Vapaaehtoisesti lapsettomuuteen päätyneet avioparit ovat päätyneet ratkaisuun pääsääntöisesti kahta eri reittiä. Vapaaehtoisesti lapsettomat yleensä jaetaan aikaisin päätöksen tehneisiin ja toistuvasti lykkäävään tai myöhään päätöksen tehneisiin pareihin. (Callan 1985; Callan & Noller 1987; Houseknecht 1987.)

Tahattomalla lapsettomuudella tarkoitetaan tilannetta, jossa raskaus ei ole alkanut vuoden kuluessa säännöllisistä yhdynnöistä huolimatta. Lapsettomuuden aiheuttaja löytyy 25 prosentissa tapauksista miehestä, 25 prosentissa naisista, 25 prosentissa tapauksissa molemmista ja 25 prosentissa tapauksissa syytä ei saada selville. (Tiitinen 2018a.)

Kykenemättömyys saada lapsia on tärkeä maailmanlaajuinen terveysongelma, jonka ilmaantumiseen ei ole tullut merkittäviä muutoksia viimeisten vuosikymmenten aikana. Lapsen saamisella on tärkeä merkitys henkilökohtaisella tasolla sekä yhteisölle. Lapsettomuuden on katsottu aiheuttavan epäsuotuisia psykologisia ongelmia, kuten masennusta, seksuaalista kyvyttömyyttä ja negatiivisia vaikutuksia parisuhteen toimintaan. (Ergin, Polat, Kars, Öztekin, Sofuoglu & Caliskan 2018.)

Lapsettomuutta selvittävien tutkimusten yhteydessä löydöksenä on heikentynyt sperman laatu 30-50 prosentilla pariskunnista, vaikka se ei läheskään aina yksin selitä lapsettomuutta pariskunnilla. Useimmiten syy heikentyneeseen sperman laatuun jää tuntemattomaksi. Yleisimpiä hedelmällisyyden alentumisen syitä miehellä on mm. kivistulehduksen jälkitila, laskeutumattomat kivekset tai kiveskohju. Mieheen kohdistuvissa lapsettomuustutkimuksissa keskiössä on sperma-analyysi, jonka perusteella jatketaan mahdollisesti jatkoselvittelyin. (Tiitinen 2018b.)

2.2 Syrjintä

Syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua jollakin yhdenvertaisuuslaissa määritellyllä syrjintäperusteella, joka on kiellettyä. Kiellettyjä syrjintäperusteita ovat kansalaisuus, alkuperä, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, ikä, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen, terveydentila, perhesuhteet tai muu samankaltainen henkilöön liittyvä tekijä. Syrjintä on moniperusteista, jos henkilön syrjintä kattaa useamman syrjintäperusteen yhtäaikaaisesti. Syrjintä jaetaan välittömään ja välilliseen syrjintään. Välitön syrjintä on henkilön epäsuotuisaa kohtelua, joka johtuu henkilöön liittyvästä syystä ja tällöin syrjinnän kohde asetetaan muita huonompaan asemaan. Tällöin kohtelu on epä-

suotuisampaa kuin jonkun muun henkilön kohtelu olisi vertailukelpoisessa tilanteessa. Jos vertailukohdetta ei löydy, voidaan arvioinnin perusteena käyttää mahdollista asianmukaista oletettua kohtelua. Välillinen syrjintä aiheutuu tilanteesta, jolloin yhdenvertaisen säännön, perusteen tai käytännön vuoksi henkilö joutuu muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvästä syystä. Välillisen syrjinnän vaatimukset eivät täyty tilanteessa, jolloin säännöllä, perusteella tai käytännöllä on oikeutettu hyväksyttävä tavoite ja sen saavuttamiseksi käytettävät keinot ovat asianmukaisia tai tarpeellisia. Yhdenvertaisuuslaissa häirinnällä tarkoitetaan ihmisarvoa loukkaavaa käyttäytymistä, jos käyttäytyminen kuuluu kiellettyihin syrjintäperusteisiin ja käyttäytyminen aiheuttaa henkilöä halventavan, nöyryyttävän, uhkaavan, vihamielisen tai hyökkäävän ilmapiirin. (Työsuojeluvalvonnan ohjeita 2016.)

Vuosina 2014-2015 tehdyssä tutkimuksessa selvitettiin lapsettomien parien syrjinnän kokemuksia. Tutkimukseen osallistui 598 paria, joista 98,3 prosentilla lapsettomuus oli primaarinen. Tutkimuksessa selvisi, että lapsettomien parisuhteiden naisista 19 prosenttia ja miehistä 10 prosenttia pitivät lapsettomia naisia toisen luokan kansalaisina. Tutkimukseen osallistuneista 10 prosenttia pitivät lapsettonta miestä toisen luokan kansalaisena. Lapsettomien miesten kohdalla kyselyyn vastanneen sukupuolella ei ollut suurta merkitystä. 15 prosenttia pareista kokivat olevansa eristyksissä ja menettäneensä julkisen arvonsa. Lapsettomilla miehillä oli tutkimuksessa todettu olevan naisia suurempi taipumus tuoda julki oma infertilitteetti. Tämä näytti vaikuttavan myös siihen, että naiset kokivat miehiä suurempaa syrjäytymisen pelkoa sekä lapsettomuudesta johtuvaa heikentynyttä itsetuntoa. Sukupuolesta riippumatta melkein puolilla lapsettomista pareista oli taipumus salailla infertilitteettinsä yhteisöltä häpeäleiman pelon vuoksi. Yhteisön jäsenten asenteet koettiin negatiiviseksi tutkimukseen osallistuneita lapsettomia miehiä kohtaan 37 prosentilla tapauksista. Lapsettomista pareista kuitenkin 60 prosenttia uskoivat saavansa merkityksellisen arvon yhteisössä, jos he saisivat lapsen. (Ergin ym. 2018.)

2.3 Kokemus

Kokemus on käsitteenä laaja, eikä sille ole yksiselitteistä määritelmää. Kokemus voidaan ymmärtää esimerkiksi henkilön kokemana aistimuksena, elämyksenä,

tunteena tai tunnelmana. Elämän arvo mitataan kokemusten arvolla. Henkilön kokemuksen muodostaa senhetkinen elämyksellinen tila, johon vaikuttaa vuorovaikutus ja elämäntilanne, joka on koettu itselleen merkityksellisenä. (Kajaanin ammattikorkeakoulu.)

Noin 20 prosenttia miehistä ja 50 prosenttia naisista kokee lapsettomuuden elämänsä pahimmaksi kriisiksi. Ulkopuolisten kommentit voivat aiheuttaa paineita ja sosiaalisista kontakteista vetäytymistä. Myös keskustelu lapsiperheiden kanssa tai vauvojen näkeminen saatetaan kokea vaikeaksi. Lapsettomuuden kokemukseen vaikuttaa lapsettomuuden syy. Mies saattaa ottaa asian raskaammin, jos syy on hänessä, sillä lapsen tekeminen koetaan monesti miehuuden mittana ja kyvyttömyys saattaa kumppani raskaaksi voi häiritä miestä. (Tulppala 2002.)

Viime vuosikymmeninä perherooleissa tapahtunut muutos on vaikuttanut miehen rooliin perheessä sen muuttuessa toimeentulon turvaajasta isän ja kasvattajan rooliin. Tämä on myös tuonut lisää paineita miehelle, jos hänen lapsitoiveensa ei toteudu. (Toivanen, Vilska & Tulppala 2004.)

Rahime Nida Erginin ja kumppanien vuosina 2014-2015 tekemässä tutkimuksessa selvisi, että pariskuntien miehistä 29 prosenttia oli kokenut lapsettomuudesta johtuvaa syrjintää. Noin kolmasosa tutkimukseen osallistuneista kokivat, että lapsen saaminen on pakollinen osa perhettä. Melkein puolet kokivat, ettei lisääntyminen ole kaikista tärkein tehtävä ja yli kaksi kolmasosaa ajattelivat, ettei naisen tärkein tehtävä ole synnyttää lapsia. Lapsettomista miehistä prosenttia kokivat lapsettomuuden hyväksyttäväksi syyksi avioerolle. Suurin osa tutkimukseen osallistuneista hylkäsivät ajatuksen siitä, että lapsettomuus aiheuttaisi seksuaalista haluttomuutta. Suurin osa riippumatta sukupuolesta oli sitä mieltä, ettei infertiliteetti ole merkki miehen impotenssista. (Ergin ym. 2018.)

3 TARKOITUS, TAVOITE JA TEHTÄVÄT

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisia kokemuksia lapsettomilla miehillä on ja miten he itse ovat lapsettomuuden kokeneet. Tavoitteena oli kuvata miesten kokemaa lapsettomuudesta johtuvaa kiusaamista ja syrjintää.

Opinnäytetyön tehtävänä oli vastata kysymykseen:

Miten mies kokee lapsettomuuden vaikuttavan elämäänsä?

4 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT

4.1 Laadullinen tutkimus

Laadullisella tutkimuksella pyritään ymmärtämään ja kuvaamaan ilmiöön liittyviä syy-seuraussuhteita sekä ilmiön luonnetta tarkasti. Laadullisessa tutkimuksessa otanta on määrällistä tutkimusta pienempi, eikä tutkimuksessa näin ollen tehdä tilastollisiin todennäköisyyksiin perustuvia päätelmiä, vaan keskitytään ilmiön yksityiskohtaisempaan tarkasteluun. (Alasuutari 2011.)

Laadullista tutkimusta pidetään monesti määrällisen tutkimuksen parina ja näiden eroja korostetaan, vaikka molempia tapoja voidaan käyttää samassa tutkimuksessa. (Jyväskylän yliopisto 2015.)

Laadullinen ja määrällinen tutkimus eroavat toisistaan esimerkiksi tutkimusstrategioiden, aineistojen ja analyysimenetelmien suhteen. Määrällinen tutkimus suosii koeasetelmia, numeerisissa muodoissa ilmaisevia aineistoja ja tilastollisia analyysimenetelmiä. Määrällinen tutkimus pyrkii yleensä tilastollisiin yleistyksiin ja tosittettavaan ja vertailukelpoiseen tietoon, johon laadullinen tutkimus ei välttämättä kunnolla yllä. (Langenoja 2018.)

Valitsimme työhömmme laadullisen tutkimusmenetelmän voidaksemme perehtyä aineistoon syvällisemmin, ymmärtääksemme ilmiöön liittyviä syy-seuraussuhteita paremmin ja kuvataksemme sitä tarkemmin.

4.2 Aineiston keruu

Laadullisessa tutkimuksessa käytettäviä aineistonkeruumenetelmiä ovat erinäiset haastattelut, kyselyt, havainnointi sekä muut aineistonkeruumenetelmät. Muut aineistonkeruumenetelmät jakautuvat edelleen yksityisiin dokumentteihin sekä joukkotiedotuksen tuotteisiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009.)

Valitsemamme aineistonkeruumenetelmä kuuluu laadullisen tutkimuksen muihin aineistonkeruumenetelmiin, jossa keräsimme keskustelupalstojen kommentteista valmiin aineiston. Keräsimme aineistoa internetin suosituilta keskustelupalstoilta

www.suomi24.fi, www.vauva.fi ja www.tiede.fi (FIAM 2019) sekä sukupuolijakaumaltaan miesvoittoisiksi mieltämiltämme palstoilta kuten kehonrakennukseen keskittyvä www.pakkotoisto.fi ja jääkiekkosivusto www.jatko aika.com. Aineisto analysoitiin käyttäen aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Valitsimme tämän menetelmän, koska koimme keskustelupalstojen anonyymiteetin palvelevan työtämme paremmin kuin kasvotusten tehtyjen haastattelujen, sillä monet saattavat kokea tutkimuksen aiheen liian araksi haastattelussa keskusteltavaksi.

Aineiston keräämiseksi luimme viideltä keskustelupalstalta yhteensä 17 keskustelua, joissa oli yhteensä 3044 kommenttia aikavälillä 2005-2019. Haimme keskusteluita aiheen ja sisällön perusteella hakusanoilla ”lapsettomuus”, ”lapsettomia”, ”lapsettomien” ja ”lapsettomat” joiden tuloksista löysimme helposti kyseisten palstojen suosituimmat keskustelut aiheesta. Keskustelupalstoille ei tarvinnut rekisteröityä kommenttien lukemiseksi.

Keskustelupalstoilta valituista kommenteista rajattiin viestit, joista kävi ilmi kokemuksen koskevan naisia tai kommentti oli selvästi kirjoitettu vain provosointitarkoituksessa, eikä kuvannut kirjoittajan omaa todellista kokemusta.

Keskustelupalstoilta valitut työssä käytettävät kommentit tallennettiin Excel-tiedostoon omille aihepiireittäin jaetuille välilehdille.

4.3 Aineiston analysointi

Aineistolähtöisessä eli induktiivisessa sisällönanalyysissä aineistoa tarkastellaan yhtäläisyyksiä ja eroja etsien ja tiivistäen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä on kolme vaihetta: aineiston pelkistäminen, aineiston ryhmittely ja teoreettisten käsitteiden luominen. Pelkistämässä karsitaan aineistosta epäoleellinen tieto pois, ryhmittelyssä yhdistellään samaa tarkoittavia asioita kuvaavalla käsitteellä nimetyiksi luokiksi ja käsitteiden luonnissa tehdään alustavat kuvaukset tutkittavasta ilmiöstä ja luodaan pohja tutkimuksen perusrakenteelle. (Tuomi & Sarajarvi 2009.)

Koimme aineistolähtöisen sisällönanalyysin parhaaksi tavaksi tiivistää ja kuvata hankittua aineistoa muotoon, joka vastaa opinnäytetyön tehtävään. Valittu menetelmä antoi meille enemmän vapauksia luokitteluun sekä tulosten muodostumiseen tilanteessa, jossa keskeisimmät esiin nousevat asiat eivät olleet ennestään tiedossa.

Lähdimme toteuttamaan aineistolähtöistä sisällönanalyysiä pelkistämällä hankkimamme aineiston alkuperäisistä ilmaisuista pelkistetyiksi ilmaisuiksi ja pohtimalla mihin työmme osuuksista kommentti vastaa. Esimerkki aineiston pelkistämisestä taulukossa 1.

TAULUKKO 1. Esimerkkejä aineiston pelkistämisestä

Alkuperäinen ilmaisu	Pelkistetty ilmaisu
Haluat sinäkin vielä lapsia, kun tulee lisää ikää.	Päätös lapsettomuudesta tulee vielä muuttumaan.
Kuka sinunkin eläkkeesi maksaa, kun et tee veroja maksavia jälkeläisiä?	Lapsia tarvitaan eläkkeiden turvaamiseen.

Seuraavaksi pelkistetyt ilmaukset ryhmiteltiin samankaltaisuuden perusteella alaluokiksi, nämä yhdistettiin yläluokiksi ja nämä pääluokiksi. Pääluokat ovat vastauksia opinnäytetyömme tehtävään. Esimerkki aineiston ryhmittelystä taulukossa 2.

TAULUKKO 2. Esimerkkejä aineiston ryhmittelystä

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Haluat lapsia vanhempana.	Päätöksen oletetaan muuttuvan vanhempana	Olettama tulevasta lapsista.	Lasten hankintaan painostaminen
Mielesi muuttuu vielä.			

En itsekään halunnut lapsia noin nuorena.			
Vauvakuume tulee myöhemmin.			
Milloin lapsi tulee?	Lapsen tekemisestä uteleminen		
Olisiko jo vauvasuunnitelmien aika?			
Biologinen kello tikittää, eikö pitäisi kii-rehtiä?			
Antoi lahjaksi pinnasängyn.	Lapsiin liittyvien tavaroiden antaminen.		
Antoi lahjaksi lastenvaatteita.			
On itsekästä ajatella, että lapset vievät paljon rahaa.	Lasten viemän ajan ja rahan pitäminen itsekkäänä perusteluna.	Lapsettomuuden syiden leimaaminen itsekkääksi.	
On itsekästä ajatella, että lapset vievät aikaa parisuh-teelta.			

5 TULOKSET

5.1 Lapsettomuuden vaikutuksia miehen elämään

5.1.1 Lasten hankintaan painostaminen

Kokemukset lasten hankintaan painostamisesta sisälsivät suoria kehotuksia lasten hankkimisesta sukulaisten, tuttujen ja ulkopuolisten sanomina, keskustelupalstalla lapsettomille esitetyillä ja lapsettomuuteen yleisesti liittyvillä kommentteilla, sekä epäsuoralla vihjailulla. Painostus ei myöskään aina kohdistunut pelkästään toiseen pariskunnan osapuoleen, vaan pariskuntaa saatettiin painostaa yhdessä lasten hankintaan. Painostamiseksi koettiin esimerkiksi väittämät kuten ihmisen tehtävänä tai velvollisuus on lisääntyä ja kokemus siitä, että lapsettomuus pitäisi jotenkin oletusarvoisesti erikseen perustella.

Kaikkein karuin esimerkki tästä on se, että yksien [lapsia turhaan yrittäneiden] tuttujen häissä joku huolehtiva sukulainen antoi pariskunnalle häälahjaksi pinnasängyn. Voi jestas sentään, jos tässäkin tapauksessa lasta ei vain kuulu, vaikka yritetty on. Kiva siinä lahjapöydän äärellä sitten olla, kun alkaa alahuuli väpättää.

Syitä lapsettomuuteen koettiin udeltavan ja kyseenalaistettavan, joka koettiin useimmiten epämiellyttäväksi tai tungetteleväksi. Muiden kommentit lapsettomuudesta sekä johdattelevat oletukset tulevista lapsista olivat yleisin vapaaehtoisesti lapsettomien esiin tuoma kokemus. Vapaaehtoisesti lapsettomien valintoja kyseenalaistettiin esittäen olettamia siitä, että mieli muuttuu ja lapsia hankitaisiin tulevaisuudessa. Vapaaehtoista lapsettomuutta myös kritisoitiin itsekäänä valintana ja esitettiin erinäisiä yhteiskunnallisia perusteita lapsien hankkimiselle, kuten vastuu veroja tuottavan ihmisen kasvattamisesta.

Tahattomasti lapsettomat kokivat lapsettomuuteen liittyvät keskustelut ja utelut ahdistavana tai loukkaavana, koska moni kertoi tahattoman lapsettomuuden olevan arka tai häpeällinen asia siitä riippumatta johtuiko tahaton lapsettomuus fertiilitetistä tai esimerkiksi kumppanin puuttumisesta.

5.1.2 Kokemukset työelämässä

Työelämässä lapsettomuuden koettiin tulevan esille työvuoro- ja lomatoiveiden kohdalla, sekä tuurauksissa, ylityöpyynnöissä ja juhlapyhien vuoroissa. Lapsettomat kokivat syrjintää työvuoroja ja lomaa suunniteltaessa, kun lapsiperheiden toiveet toteutettiin ensin. Tämä koettiin epäoikeudenmukaiseksi siksi, että lapsen ei pitäisi antaa etuoikeuksia työpaikalla ja toisaalta myös lapsettomat ihmiset haluaisivat lomailla lasten loma-aikana lapsiperheellisten tuttavien tai sukulaisten kanssa. Toisaalta tällaista järjestelyä myös puolsi yksi kommentti siksi, että vaikka ei olekaan lapsia, niin ymmärtää lapsiperheiden tarpeen sopiville lomajoille.

Itse olen lapseton ja tapani on ottaa näitä "huonompia" työvuoroja ihan juuri niiden työkavereiden takia, joilla on lapsia. Olen siis ollut jouluaaton aatot, aatot, uudetvuodet jne. töissä siitä asti, kun olen töitä tehnyt eikä se niin itseä haittaa.

Joskus työpaikoilla koettiin vallitsevan sellainen ilmapiiri, että lapsiperheiden tulisi saada myös juhlapyhät vapaaksi, eikä perheellisten odotettu jäävän ylitöihin tai tekevän sijaisuuksia yhtä paljon kuin lapsettomien.

Työpaikan ilmapiiri koettiin lapsettomia syrjiväksi sellaisilla työpaikoilla, joilla enemmistöllä työntekijöistä oli lapsia. Työtoverit saattoivat olla hyökkääviä, syylistäviä tai ylenkatsovia lapsettomia työntekijöitä kohtaan lapsettomuuden vuoksi silloin, kun lapsettomuuden tiedettiin olevan vapaaehtoista. Lapsettomia jätettiin ulos kahvipöytäkeskusteluista ja lapsettomista tuntui joskus siltä, ettei heitä oteta työyhteisössä vakavasti.

5.1.3 Kokemukset syrjinnästä

Lapsettomien kokemus syrjinnästä ja syrjäytymisestä nousi esille enimmäkseen lähipiirin suhtautumisessa lapsettomaan. Monet kokivat jäävänsä kaveriporukasta ulkopuolelle kaveriporukan muiden henkilöiden saatua lapsia, kun joko lapseton ei halunnut enää osallistua lapsiperheiden tapahtumiin mukaan kokiessaan

itsensä ulkopuoliseksi lapsettomana vähemmistönä ryhmässä, jossa keskustelut pyörivät lasten ympärillä tai lapsetonta ei haluttu välttämättä kutsua lapsiperheiden menoihin mukaan. Toisaalta lapsiperheelliset ystävät eivät välttämättä enää ehtineet tai halunneet lähteä lapsettoman menoihin mukaan. Näin ollen lapsettomuus saatettiin kokea sekä syyksi syrjäytymiseen, että seuraukseksi syrjäytymisestä. Osa kommenteista kertoi lapsettomuuden syyksi syrjäytymisen, jonka vuoksi sopivaa kumppania ei ole löytynyt ja osa koki lapsettomuuden itsessään aiheuttavan syrjäytymistä jo olemassa olevista ihmissuhteista. Muita yleisiä syitä lapsettomuuden syyksi kerrottiin oma tai kumppanin haluttomuus lapsien hankintaan sekä fertiilitieongelmat.

Ei ole kiva huomata kuinka eristäytyy koko ajan ystävistään ja kuinka koko ajan on yhä vähemmän ja vähemmän yhteisiä tekijöitä.

6 POHDINTA

6.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyömme tulokset vastasivat monilta osin aiempia tutkimuksia esimerkiksi lapsia saaneista ystävistä syrjäytymisen osalta (Tulppala 2002) sekä ympäristön paineesta lapsien hankintaan (Toivanen, Vilska & Tulppala 2004). Tulppalan mukaan ystävien ajattelemattomat kommentit voivat johtaa vetäytymiseen sosiaalisista kontakteista ja seurustelu lapsiperheiden kanssa voi tuntua vaikealta, kun yhteinen kieli lapsiperheiden kanssa katoaa. Toivanen kirjoittaa lapsettomien kokevan paineita lasten hankintaan ja lapsettomuushoitojen nopeaan etenemiseen ympäristön paineiden ja ystävien ajattelemattomien kommenttien vuoksi, vaikka osalle pareista onkin helpompaa olla lapsettomuusasiassa avoin.

Opinnäytetyömme tuloksissa tuli esille saman kaltaisia lapsettomille esitettyjä ajattelemattomia kommentteja kuin nettikyselyssä, jonka oli toteuttanut Työpiste-verkkolehti ja Lapsettomien yhdistys Simpukka ry. Tuossa kyselyssä lapsettomat olivat kuulleet kommentteja kuten ”No koskas te lapsia teette?”, ”Kyllä sinäkin sitten ymmärrät, kun sinulla on lapsia” ja ”Kyllä kannattaisi tuossa iässä jo tehdä lapsia. Kohta olet liian vanha”. (Sarkkinen 2015.)

Mukana oli myös satunnaisia muista tutkimuksista poikkeavia kokemuksia, kuten syrjivän kohtelun kokeminen positiivisena asiana, kun lapseton ihminen kokee oikeudenmukaiseksi lapsiperheiden etuoikeuden lomien valinnassa. Tämän opinnäytetyön perusteella miesten ja naisten kokemukset lapsettomuuden vaikutuksesta elämään eivät kuitenkaan oleellisesti eroa toisistaan. Mahdolliset kokemukset nimittelystä ja pilkkaamisesta eivät juurikaan välittyneet keskustelupalstan kommentteista. Emme kuitenkaan tämän perusteella sanoisi, että nimittelyä tai pilkkaamista ei tapahdu, siitä ei vain juurikaan keskustella julkisesti.

Opinnäytetyömme tuloksissa toistuivat saman tyyppiset havainnot useilla eri keskustelupalstoilla, mutta suhtautuminen koettuun asiaan vaihteli. Lapsiperheitä suosivat lomajärjestelyt olivat osan mielestä hyvä ja ymmärrettävä asia, kun osan

mielestä lapsi ei ole sen parempi peruste lomatoiveen ensisijaisuudelle kuin mikään muukaan. Lapsiperheiden suosiminen esimiehien toimesta aiheutti eripuraa lapsiperheiden ja lapsettomien välille, kun kohtelu ei ollut tasapuolista.

Ulkopuolisten kommentit lapsettomuudesta ja sen syistä koettiin myös vaihtelevasti. Osa koki mielekkääksi lapsettomuudesta keskustelun, mutta osan mielestä lapsettomuuden kommentointi oli ärsyttävää tai loukkaavaa varsinkin, kun lapsettomuutta pidettiin ohimenevänä tai jollakin tavalla huonompana valintana. Lapsettomien syitä lapsettomuuteen myös arvosteltiin ja epäiltiin. Tämä koettiin loukkaavana siksi, että lapsettomuutta tarvitsi ylipäätään jotenkin perustella, sekä siksi, että kerrottuja perusteluja vähäteltiin tai niitä ei uskottu, vaan muodostettiin omia, monesti loukkaavia johtopäätöksiä henkilön syistä lapsettomuuteen.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Tieteellisen tutkimuksen tulee noudattaa hyvää tieteellistä käytäntöä, jotta tutkimus ja tulokset olisivat luotettavia. Hyvä tieteellinen käytäntö tarkoittaa mm. sitä, että tutkimustyö ja tulosten tallentaminen, esittäminen ja arviointi on rehellistä, huolellista ja tarkkaa. Tutkimuksessa pitää huolehtia tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmien avoimuudesta ja eettisyydestä sekä ilmoittaa sidonnaisuudet ja rahoituslähteet. (Helsingin yliopisto 2019.)

Tieteellisen käytännön loukkauksiin lukeutuvat muun muassa julkaisussa olevien muiden tutkijoiden vähättely, puutteellinen viittaus aikaisempiin tutkimuksiin, tutkimuksen tulosten ja käytettyjen tutkimusmenetelmien puutteellinen sekä harhaanjohtava raportointi, tulosten riittämätön kirjaaminen tai turvallinen säilyttäminen ja aiempien samanlaisten tulosten esittäminen omassa julkaisussa uusina tutkimustuloksina. Tieteellisen käytännön noudattamisen vastuu on tutkimusta toteuttavalla yksilöllä, ryhmällä ja tutkimusta johtavalla henkilöllä, tarkoittaen myös sitä, että opettajat ovat vastuussa ohjattavien oppilaidensa tutkimuksien eettisyydestä. (Tuomi & Sarajärvi 2009.)

Tutkimuksen luotettavuuden tasoa tulee arvioida koko tutkimusprosessin ajan. Luotettavuuden lisäämisen keinoja ovat muun muassa erilaisten teorioiden, ai-

neistotyyppien, näkökulmien ja analyysimenetelmien käyttäminen. Tämä triangu-laatioksi kutsuttu idea on kuitenkin merkityksettömämpi laadullisissa tutkimuk-sissa, joissa korostetaan tutkittavan merkitystä tulosten tuottamisessa ja tulokset ovat tulkinnallisia. (Jyväskylän yliopisto 2010.)

Laadullisessa tutkimuksessa käytettävät menetelmät tulee olla soveltuvia tutkit-tavaan asiaan, eivätkä tulokset saa olla sattumanvaraisia. Myös käsitteiden tulee olla soveltuvia aineiston ja tutkimusongelman sisältöihin. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida usein eri tavoin. Yksi tapa tutkia tutkimuksen luo-tettavuutta on kysyä tutkimustuloksilta, ovatko ne siirrettävissä tai yleistettävissä toisiin tilanteisiin tai kohteisiin. (Jyväskylän yliopisto 2010).

On kuitenkin hyvä muistaa, ettei laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen ole yk-siselitteistä ohjetta ja vaikka tutkija käyttäisi tutkimuksessaan kehittyneitä mene-telmiä, on riittävä ajankäyttö edelleen perusvaatimus laadukkaan tutkimuksen loppuun saattamiseksi. (Tuomi & Sarajärvi 2009.)

Opinnäytetyömme aihevalinnan jälkeen mietimme ryhmän, ohjaavan opettajan sekä työelämäyhteyden kesken sopivia tutkimusmenetelmiä. Perehdyimme sy-vällisemmin valitsemiimme menetelmiin ja olemme pyrkineet avartamaan kysei-siä menetelmiä riittävän syvällisesti tässä opinnäytetyössä perustellen valin-tamme.

Kerätessämme aineistoa sivustojen ylläpitäjiltä pyydettiin lupa viestien ja kom-menttien käyttämiseen opinnäytetyössä. Kaikki opinnäytetyössä käytetyt viestit ja kommentit kirjoittajien kokemuksista tulivat työhön anonymisti, eikä alkuperäi-siä kirjoittajia ole mahdollista tunnistaa työn sisällöstä.

Lähteiden käytössä olemme tavoitelleet ensisijaisia lähteitä, mutta käytimme myös toissijaisia lähteitä. Aiempia aihetta käsitteleviä tutkimuksia käyttäes-sämme olemme viitanneet kyseiseen aineistoon, jottei lukijalle synny kuva, että olisimme tuottaneet kyseessä olevat tutkimustulokset. Lisäksi olemme käyttäneet lähdeviittauksia muiden tekijöiden aineistoa käyttäessämme.

Eettisesti hyvää tieteellisen käytännön toteutusta on edistetty muun muassa palaveriin, joihin myös tutkimusta johtava henkilö, eli ohjaava opettajamme on osallistunut. Lisäksi opinnäytetyön tekijät ovat perehtyneet hyvän tieteellisen käytännön perusteisiin itsenäisesti ja toteuttaneet tämän opinnäytetyön sen kriteereitä noudattaen.

Alun perin tarkoituksenamme oli selvittää yli 30-vuotiaiden miesten kokemuksia lapsettomuudesta, mutta tämä aiheutti ainestoa kerätessämme ongelmia anonyymien kirjoittajien iän selvittämisen mahdottomuuden vuoksi. Luotettavuuden lisäämiseksi päätimme poistaa ikärajan opinnäytetyöstämme.

Aineistostamme ei valitettavasta käy ilmi kertoivatko kaikki palstoille kirjoittaneet rehellisesti omista elämäkokemuksistaan, vai kirjoittivatko he ns. "trolleina", emmekä pystyneet varmistamaan materiaalin luotettavuutta sitä kerätessämme. Tämä vähentää hieman tulostemme luotettavuutta. Valitsimme palstoilta kuitenkin ne kommentit työhömmme, jotka vaikuttivat kaikkein luotettavimmilta.

Käyttämämme tutkimusmenetelmät ovat soveltuneet tutkittavaan aiheeseen mielestämme hyvin, ottaen huomioon tarkkaan valikoidun kohtuullisen pienen aineistollisen otannan, joka ei soveltuisi määrälliseen tutkimukseen luotettavuutta kottaen. Valitsemamme menetelmät lisäävät mielestämme tutkimuksemme luotettavuuden potentiaalia. Tutkimuksen luotettavuuteen on kuitenkin vaikuttanut sitä heikentävästi opinnäytetyöryhmän ajankäytölliset haasteet, joiden vuoksi muun muassa ryhmäläisten palavereita on ollut vain muutamia. Olemme kuitenkin sitä mieltä, että tutkimuksemme tulokset onnistuttaisiin toistamaan kohdetta vaihdettaessa kohtuullisilla painotuksen eroavaisuuksilla.

6.3 Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusaiheet

Lapsettomuuden vaikutusta minäkuvaan ja itseluottamukseen sekä mahdollista pilkkaamista ja kiusaamista voisi olla tarpeen tutkia tarkemmin henkilöhaastattelulla tai kyselylomakkeilla, koska näistä aiheista ei juurikaan keskustella internet-palstoilla. Tähän voi olla syynä asian arkaluontoisuus sekä se, että suuri osa ikäluokasta, jota asia koskee ei välttämättä ensisijaisesti hae tukea keskustelupal-

toilta. Sekä miehet että naiset kuitenkin kokivat syrjintää työpaikoilla sekä tahditomaksi koettua käytöstä lapsettomuuteen liittyen ja vapaaehtoinen lapsettomuus tuntui aiheuttavan kuilua lapsiperheiden sekä lapsettomien välille, joten jatkotutkimuksessa voisi olla aiheellista tutkia sekä miesten että naisten kokemuksia aiheesta.

7 LÄHTEET

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.

Callan, V. 1985. Choices about Children. Longman Cheshire.

Callan, V. & Noller, P. 1987. Marriage and the Family. Methuen Australia.

Ergin, R., Polat, A., Kars, B., Öztekin, D., Sofuoglu, K. & Caliskan, E. 2018. Social stigma and familial attitudes related to infertility. Viitattu 31.3.2019.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5894536/>

FIAM. Kuukausitavoittavuus. 2019. <https://fiam.fi/tulokset/>

Helsingin yliopisto. 2019. Tutkimusetiikka. Viitattu 7.1.2019.

<https://www.helsinki.fi/fi/tutkimus/tutkimusymparisto/tutkimusetiikka>

Houseknecht, S. 1987. "Voluntary Childlessness". Plenum Press. Handbook of Marriage and the Family.

Jouhkimo, T. & Kokki, R. 2000. "Tämä on kahden aikuisen hemmottelusuhde." Diskurssianalyysi vapaaehtoisesti lapsettomasta elämänpolitiikasta. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Pro gradu –tutkielma.

Jyväskylän yliopisto. 2015. Määrällinen tutkimus. Viitattu 15.4.2019.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimus-strategiat/maarallinen-tutkimus>

Jyväskylän yliopisto. 2010. Tutkimuksen toteuttaminen. Viitattu 28.4.2019.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen#tutkimustulosten-luotettavuus>

Kajaanin ammattikorkeakoulu. Kokemus ja käsitys. Viitattu 12.1.2019

<https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Kokemus-ja-kasitys>

Langenoja, M. 2018. Määrällisen ja laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet ja matka suunnitelmista tutkimustuloksiin. Tampereen yliopisto. Viestintätieteiden tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 15.4.2019. <http://tam-pub.uta.fi/bitstream/handle/10024/102852/1518078075.pdf?sequence=1>

Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. Sisällönanalyysi. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Viitattu 6.11.2018. https://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html

Sarkkinen, M. 2015. "No koskas te lapsia teette?". Työpiste-verkkolehti. Viitattu 1.5.2019. <https://www.ttl.fi/tyopiste/no-koskas-te-lapsia-teette/>

Tiitinen, A. 2018a. Tietoa potilaalle: Lapsettomuus. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 6.11.2018. https://www terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00151&p_hakusana=Lapsettomuus

Tiitinen, A. 2018b. Tietoa potilaalle: Miehen Lapsettomuus. Kustannus Oy Duodecim. Viitattu 6.11.2018. https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk00734

Tilastokeskus. Syntyneet. 2017. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 6.11.2018. http://www.stat.fi/til/synt/2017/02/synt_2017_02_2018-12-04_tie_001_fi.html

Toivanen, R., Tulppala, M. & Vilksa, S. 2004. Sylillinen surua – lapsettomuuden kokemus. Lääkärilehti 43/2004, 4115-4120. <https://www-laakarilehti-fi.libproxy.tuni.fi/tieteessa/katsausartikkeli/syllillinen-suraa-lapsettomuuden-kokemus/>

Tulppala, M. 2002. Lapsettomuuden tuska. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim. Viitattu 31.1.2019. https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=onn00094

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tuomi, J & Äimälä, A.-M. 2017. Viisaat valinnat – tietoa, tukea, ohjausta. Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 28.4.2019. <http://viva.tamk.fi/files/2016/12/93-Viisaat-valinnat-tietoa-tukea-ohjausta.pdf>

Työsuojeluvalvonnan ohjeita. 2016. Yhdenvertaisuuden ja syrjinnän valvonta. Sosiaali- ja terveysministeriö, 2/2016. Viitattu 6.11.2018. https://www.tyosuojelu.fi/documents/14660/198601/Yhdenvertaisuuden_ja_syrjinnan_valvonta022016.pdf/bc7a6af5-14c7-4d71-8208-411db33de6fe

8 LIITTEET

Liite 1: Saatekirje

Hei,

Olemme kolmannen vuoden sairaanhoitajaopiskelijoita ja teemme opinnäytetyötä, jossa tutkimme miesten kokemuksia lapsettomuudesta. Aiheenamme on “miten mies kokee lapsettomuuden vaikuttavan elämäänsä”. Työelämäyhteytenä opinnäytetyössämme toimii Viva –hanke. Viva –hanke antaa kattavaa tutkittua tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä. Tutkimuksemme käsittelee lapsettomuudesta johtuvaa miesten syrjintää ja kiusaamista. Tarkoituksenamme on analysoida keskustelupalstoja, joissa käsitellään miesten kokemuksia aiheestamme.

Pyydämme lupaa ____-sivuston keskustelujen analysointiin ja hyödyntämiseen opinnäytetyössämme / Pyydämme lupaa liittyä ____-ryhmään ja hyödyntää keskusteluja opinnäytetyössämme. Hyödynnämme tarkoin valikoituja kirjoituksia, jotka sopivat aiheeseemme ja analysoimme niitä. Salassapitovelvollisuudesta huolehdimme koko opinnäytetyöprosessin ajan, eikä kenenkään nimeä kirjoiteta ylös tai mainita aineistossa missään vaiheessa. Ketään ulkopuolista emme myöskään päästä lukemaan ryhmien keskusteluja.

Kiitos!

Terveisin,

Kari Kuhmonen, Petri Kukkumäki & Lauri Lappalainen

Tampereen ammattikorkeakoulu

Liite 2: Aineiston analyysi

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Haluat lapsia vanhempana.	Päätöksen oletetaan muuttuvan vanhempana	Olettama tulevista lapsista.	Lasten hankintaan painostaminen
Mielesi muuttuu vielä.			
En itsekään halunnut lapsia noin nuorena.			
Vauvakuume tulee myöhemmin.			
Milloin lapsi tulee?	Lapsen tekemisestä uteleminen		
Olisiko jo vauvasuunnitelmien aika?			
Biologinen kello tikittää, eikö pitäisi kiihteä?			
Antoi lahjaksi pinnasängyn.	Lapsiin liittyvien tavaroiden antaminen.		
Antoi lahjaksi lastenvaatteita.			
On itsekästä ajatella, että lapset vievät paljon rahaa.	Lasten viemän ajan ja rahan pitäminen itsekkäänä perusteluna.	Lapsettomuuden syiden leimaaminen itsekkääksi.	
On itsekästä ajatella, että lapset vievät aikaa parisuhteelta.			

On itsekästä ajatella, että lasten hoitamiseen menee liikaa aikaa itseltä.			
On itsekästä ajatella, että ei halua olla vastuussa toisesta ihmisestä.	Lasten tuoman vastuun ja vaiivan pitäminen itsekkäänä perusteluna.		
On itsekästä perustella lapsettomuutta auton ja asunnon sotkeentumisella.			
Lapsia tarvitaan eläkkeiden turvaamiseen.	Lapsettomuudesta syyllistäminen.	Lapsettomuuden seurauksilla pelottelu.	
Lapsien teko on kaikkien velvollisuus.			
Kuka auttaa kotona vanhana?	Kauhukuvien maalaaminen lapsettomuudesta.		
Joudut vanhainkotiin.			
Tulee yksinäinen vanhuus, kun ei ole ketään vierailemassa.			
Hankitaan lemmikkejä, mutta lapsista olisi mukamas liikaa vaivaa?	Lapsen kuormittavuuden vähättely.	Lapsettomuuden syiden kyseenalaistaminen	
Eletään leveästi, mutta lapset mukamas maksavat liikaa.			

Väittää, että ei edes haluaisi lapsia, kun ei voi saada?	Epäily lapsentomuuden perusteen todentamuksesta.		
Perustelee lapsettomuutta ympäristökona, vaikka haluaa todellisuudessa matkustella ja juhlia.			
Perheellisten annettiin merkata lomatoiveensa ensin	Lomien suunnittelun perusteet.	Epätasa-arvo työvuoro- ja lomatoiveissa	Kokemukset työelämässä
Lapsettoman odotettiin joustavan kesälomissa.			
Lapsettomat ehtivät lomalle muulloinkin.			
Lapsettomien odotetaan ensisijaisesti jäävän tarvittaessa ylitöihin.	Työvuorosuunnittelun perusteet.		
Lapsiperheet saavat ensisijaisesti juhlapyhät vapaiksi.			
Lapsettoman odotetaan olevan valmiina tuuraamaan.			
Perheelliset eivät kunnioita lapsettomia työyhteisössä.	Perheelliset arvostavat vanhemmuutta.	Lapsiperheiden asenteet työpäikällä.	
Lapsettomien mielipiteitä ja sanomisia ei oteta vakavasti.			

Lapsettomia ei oteta mukaan kahvipöytäkeskusteluihin.	Työporukasta ulos sulkeminen.		
Lapseton tuntee olonsa ulkopuoliseksi työporukassa, jossa muilla on lapsia.			
Haluaisi lapsia, mutta sopivaa kumppania ei löydy.	Kumppaniin liittyvä lapsettomuus.	Lapsettomuus	Kokemukset syrjinnästä
Haluaisi lapsia, mutta kumppani ei halua.			
Haluaisi lapsia, mutta kumppanilla fertiliteettiongelma.			
Haluaisi lapsia, mutta fertiliteettiongelma.	Itseen liittyvä lapsettomuus.		
Ei halua itse hankkia lapsia.			
Lapsetonta ei kutsuta lapsiperheiden tapahtumiin.	Lapsia saaneet tuttavat viettävät aikaa toisten lapsiperheiden kanssa.	Erkaantuminen lapsia saaneista ystäväistä	
Perheelliset eivät enää vietä aikaa lapsettoman kanssa.			
Ystävien mielenkiinto ja puheenaiheet pyörivät lapsien ympärillä.	Lapsia saaneiden tuttujen tapaaminen ei		

Lapsettoman vai- keaa samaistua ja osallistua lapsiin liit- tyviin keskusteluihin.	enää miele- käästä.		